

Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики: матеріали Міжнародної конференції (в авторській редакції) (м. Маріуполь, 24 вересня 2021 року). Маріуполь, ДонДУВС. 2021. 295 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ (протокол №4 від 27 жовтня 2021 року)

Публікується за матеріалами міжнародної конференції «Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики», яка відбулася 24 вересня 2021 року у Донецькому державному університеті внутрішніх справ (м. Маріуполь).

Видання може бути корисним для студентів, курсантів, аспірантів (ад'юнктів), слухачів магістратури, науково-педагогічних працівників, юристів-практики, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, правоохоронних органів, представників громадських об'єднань та міжнародних організацій, а також всіх, хто цікавиться проблемами територіального розвитку, правового регулювання публічної влади, запобігання та протидії корупції, діяльності підприємств, окремих аспектів кримінального права та кримінології, адміністративної юрисдикції.

Бутирська Ірина Анатоліївна
асистент кафедри процесуального права
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПОСТАНОВЛЕННЯ УХВАЛ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Здійснюючи правосуддя, господарським судам постійно доводиться вирішувати різноманітні питання процесуального характеру, за результатами вирішення яких суди постановляють ухвали. Їх по праву можна назвати найпоширенішими видами судових рішень у будь-якому процесі. Разом з тим, питанням правової природи та особливостей постановлення ухвал у господарському судочинстві присвячено недостатньо уваги у вітчизняній правовій науці, що зумовлює необхідність дослідження даної проблематики.

Визначення поняття «ухвала» Господарський процесуальний кодекс України (далі – ГПК України) не надає. Натомість, у ч. 2 ст. 232 ГПК України визначено орієнтовний перелік питань, що вирішуються ухвалами: «Процедурні питання, пов’язані з рухом справи в суді першої інстанції, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду, а також в інших випадках, передбачених цим Кодексом, вирішуються судом шляхом постановлення ухвал» [1]. Таким чином, ухвала є видом судового рішення, в якому суд вирішує процедурні питання, пов’язані з рухом справи, та яким не вирішується господарський спір по суті.

Частини 4-5 ст. 233 ГПК України визначають: ухвали суду, які оформлюються окремим документом, постановляються в нарадчій кімнаті, інші ухвали суд може постановити, не виходячи до нарадчої кімнати. Ухвали суду, постановлені окремим документом, підписуються суддею (суддями) і приєднуються до справи. Ухвали, постановлені судом, не виходячи до нарадчої кімнати, заносяться до протоколу судового засідання.

Таким чином, залежно від способу оформлення, ухвали поділяються на ті, що постановляються у нарадчій кімнаті та оформлюються окремим документом та ті, що постановляються без виходу суду до нарадчої кімнати та заносяться до протоколу судового засідання (їх ще називають протокольними).

І.В. Андронов виділяє п'ять груп ухвал, які повинні оформлюватися у вигляді окремого процесуального документа: 1) ухвали, стосовно яких в законі міститься безпосередня вимога, що така ухвала постановляється судом у нарадчій кімнаті; 2) ухвали, якими закінчується розгляд справи; 3) ухвали, які підлягають примусовому виконанню, направляються для виконання відповідним юридичним чи фізичним особам, а також копії яких повинні направлятися учасникам справи; 4) ухвали, які постановляються судом поза судовим засіданням; 5) ухвали, які підлягають апеляційному оскарженню окремо від рішення суду [2, с. 243-244].

Поряд з цим, судова практика показує, що навіть якщо ухвала була постановлена без виходу суду до нарадчої кімнати, і занесена до протоколу судового засідання, це не перешкоджає можливості апеляційного оскарження такої ухвали. Так, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду у постанові від 05 лютого 2019 року вказав наступне. Касаційна інстанція погоджується з доводами скаржника про помилковість висновку апеляційного суду щодо допустимості оскарження в апеляційному порядку лише судових рішень, оформлених окремим документом, тоді як ухвала від 14 серпня 2018 року про відхилення клопотання Товариства про зупинення провадження у справі є протокольною, оскільки положення ч.ч. 4, 5 ст. 233 та ч. 1 ст. 255 ГПК України не ставлять можливість реалізації учасником справи права на апеляційне оскарження певного кола ухвал місцевого господарського суду в залежності від їх поділу на протокольні та такі, що оформлені окремим документом, як і не містять заборони оскарження в апеляційному порядку протокольних ухвал [3].

Частина 3 ст. 216 ГПК України передбачає: про відкладення розгляду справи або перерву в судовому засіданні, місце, дату і час нового судового засідання або продовження судового засідання суд повідомляє під розписку учасників справи, свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, які були присутніми в судовому засіданні. Учасники справи, свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі, які не прибули або яких суд вперше залучає до участі в судовому процесі, повідомляються про судові засідання ухвалами.

Таким чином, за логікою законодавця, рішення про відкладення розгляду справи або перерву в судовому засіданні у випадку, коли хтось з учасників справи не був присутній під час проголошення такого процесуального рішення, повинно оформлятися ухвалою у формі окремого процесуального документа і відповідати вимогам, встановленим ст. 234 ГПК України (складатися з вступної, описової, мотивувальної та резолютивної частини). Поряд з цим, аналіз судової практики показує, що ухвали про оголошення перерви у судовому засіданні, які оформляються окремим документом, не завжди містять всі ці складові частини. Так, наприклад, повний текст ухвали Господарського суду Львівської області від 09 липня 2020 року у справі № 914/570/20 занесеної до Єдиного державного

реєстру судових рішень, виглядає наступним чином: «Ухвала. 09.07.2020 р. Справа № 914/570/20. Постановив: оголосити перерву в підготовчому засіданні до 13.08.2020 р. о 15:30 год. Суддя» [4]. Ані найменування сторін, ані причин оголошення перерви дана ухвала не містить.

Таким чином, ухвали у господарському судочинстві постановляються в нарадчій кімнаті або безпосередньо у судовому засіданні (протокольні ухвали). При цьому порядок постановлення ухвали не впливає на можливість її оскарження в апеляційному порядку.

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06 листопада 1991 року. № 1798-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56.
2. Андронов І. В. Судові рішення в цивільному процесі України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2018. 441 с.
3. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду у постанові від 05 лютого 2019 року у справі № 903/381/18. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79671331> (дата звернення: 19.09.2021).
4. Ухвала Господарського суду Львівської області від 09 липня 2020 року у справі № 914/570/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90282611> (дата звернення: 19.09.2021).